

Vogel van papier

Driemaandelijks tijdschrift
Jaargang 10, Nummer 1
Jan-feb-maa 2004
Afgiftekantoor: 8560 Wevelgem 1

België-Belgique
P.B.
8560 Wevelgem 1
3/5721

Aan:

V.u.: E. Debrouwere
Olmenlaan 30
8560 Moorsele

IN DIT NUMMER:

Uit de Brieven Van Inge: Wel en Wee	2
Indrukken Uit Ecuador (3)	8
Studeren Maar	10
Praktische informatie	12

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee (I)

zondag 14 december 2003 onder de titel: 'ik kan geen aids meer horen, zien, ruiken....'

om maar in twee woorden te zeggen dat ik het hele weekend, echt waar, gewerkt heb aan die kladversie van een strategische nota rond de aids-epidemie... Het is nu zondagavond 21.49 uur en ik ben bijna klaar... en mijn hoofd doet er zeer van. Ik ga nu vlug slapen om er morgen "fris" bij te zijn in de lessen..

voor wie interesse heeft: u kan de "Analysis vertical: VIH/SIDA" met verwijzing 'diciembre de 2003' op naam van Inge Debrouwere en bestemd voor de 'Maestria en Salud Publica' bekomen via edebrall@skynet.be of gedownload worden van <http://users.pandora.be/koen.vaneygen1/VOGEL/analysisvertical.doc>

maandag 15 december met als aanwijzing : 'en nu de rest van het weekverslagske'

Ik heb de laatste mailkes nog eens herlezen en vooral genoten van al die lekkere receptjes en maaltijdbeschrijvingen... : vooral de sneeuwtaart deed me het water in de mond komen... : Het "klinkt" heel lekker... Hier doen we ons best om in de kerstsfeer te komen, want met al het werken en rondcrossen is er nog niet veel van in huis gekomen. De kerstboom staat er nu met vele witte lichtjes... Toch wel mooi hoor. En de gastjes zijn bezig met de voorbereidingen voor hun kerstprogramma's op school... Nu donderdag is het zowel bij Lieneke als bij Elisa... goed en mooi aaneensluitend.. in de voormiddag weliswaar... dus zal mama voor een keer "brossen"... want die programma's zijn te mooi om ze te verliezen. Elisa mag "engelke" zijn... Het zal wel een engelke met een duivelsstaartje zijn...

En dan heb ik beloofd aan de gastjes om vrijdagmiddag, zaterdag en zondag helemaal NIETS te werken... Ze moeten mij verbieden om ook maar iets wat met Taponi of de maestria te maken heeft te doen. De twee volgende weken heb ik dan wél wat werk : een drietal lange planningsvergaderin-

gen voor Taponi die ook wat voorbereidingswerk zullen vergen en ook nog twee werken die we meekregen van den unief die enkele dagen in beslag zullen nemen en wat studiewerk... maar ik hoop om nog enkele echte snipperdagen te hebben om ... inderdaad... uit te rusten...

20u30....

Amelietje is weer wakker geworden ... en Saulo probeert haar te troosten. Ik geef haar sinds een drietal dagen een beetje fruitpap maar het bekomt haar precies niet zo goed. Ik denk dat ik eerst eens zal proberen met wortelpuree...

zondag 21 december

Dag allemaal,

zojuist hebben we 45 zakjes met snoep en koekjes gevuld... "in de snoepfabriek"... : een gezellig moment met de gastjes. De snoepzakjes zijn voor al ons metekindjes en hun familie en voor de neefjes en nichtjes en voor nog den een en den anderen... : een kerstgewoonte waar ik in het begin helemaal niet kon inkomen, maar die ik de laatste jaren toch wel op prijs stel : vooral het samen alles gaan kopen en dan die zakjes maken... : het begint een klein traditietje te worden in ons gezinnetje en Sarah en Lieneke hebben echt heel goed geholpen... De kerstsfeer begint er hier toch goed in te komen en ik geniet er van : ons huisje is mooi versierd. De gastjes hebben mooie dingen gemaakt.

Donderdag op Kerstmis is het dan ook weer hier te doen : eerst met de familie van Saulo. We zullen een grote barbecue opzetten voor de hele zijn familie, als verlaat doopfeest van Amelie en om allemaal samen te zijn. We zullen met 25 volwassenen en 20 kinderen zijn.

Volgende week maandag doen we dan weer het kerstfeest voor enkele petekindjes met hun familie: het grootmoederke met Andrea en Carlitos, en Rosa, de vrouw die alles onderhoudt in Taponi en die negen kinderen heeft, en Marguarita en Stalin, en Otilia... Voor hen zal ik de klassieke kippensoep klaarmaken en de typische gebakken kip met rijst en een groentesalade... en als dessert

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee (2)

een grote kerstbuche.

Ge ziet het, het wordt geen uitrustvakantie, maar wel een gevarieerd en mooi programma. Ik zou graag een beetje uitslapen ook, maar Amelie komt de laatste tijd elke morgen om 5.00 uur wakker en ik geef haar dan eten en sta dan ook maar op... Over het eten van Amelie gesproken... : ewel... ik heb met geen enkele van mijn dierbare dochters zoveel "miserie" om de fruit- of groentepap erin te krijgen... Ik moet eerlijk zeggen dat het nogal een grappig gedoe is, want iedere lepel die ik in haar mondje steek, komt er voor 90 % weer uit... en dus vang ik het weer op en probeer het er weer in te steken... Dus, ieder lepelke duurt wel een hele tijd, maar ik geef niet op. Ze heeft het nodig want ze is de laatste tijd niet zoveel meer bijgekomen... dus... : de aanhouder wint... Voor de rest blijft ze wel een zalig kind hoor : altijd maar lachen en blij liggen spartelen en rondkijken...

zondag 4 januari 2004

Voor de rest was het hier de laatste dagen rustig: geen grote feesten meer. We waren thuis op het gemak, maar hebben toch min of meer kunnen verder werken : ik moest nog twee taken klaar krijgen voor de universiteit en ben er ook geraakt. Het ene was het herschrijven van heel slecht geschreven wetenschappelijk artikel, om die techniek onder de knie te krijgen en ik was tevreden met mijn resultaat. Het andere werk was het uitschrijven van mogelijke oorzaken en naargelang de oorzaken dus ook mogelijke oplossingen van een probleem van overbezetting in een ziekenhuis : de clou van het verhaal was 'rekening houden met alle factoren die zo'n probleem kunnen veroorzaken', dus niet alleen in het ziekenhuis zelf kijken, maar ook errond. Dat is toch wel het goeie van ons opleiding hoor : dat het echt om systeemdenken gaat, en niet over geïsoleerde problemen. En vandaag was het een beetje uitbollen... om er morgen weer in te vliegen : het zal ons varen om weer zo vroeg te moeten op-

staan. Het goeie van de vakantie was wel dat ik uitgeslapen ben...

zondag 18 januari

zondagnamiddag... : de appeltaart zit in de oven en tegen het einde van deze mail zal ze voorzeker klaar zijn... Het ruikt hier in alle geval al lekker... We zullen het laten weten of het gesmaakt heeft..., weliswaar zonder vanille-ijs... maar dat was ook niet verplicht hé... Lieneke heeft me geholpen en deed alles zo goed en verzorgd... Ons Lientje Pralientje, een bijnaam die ook hier voor haar toch zo goed van pas komt... dat Lientje kwam deze week met een enorme buil op haar voorhoofd van school. Wat is er gebeurd ? Ze zei dat ze echt geen apestreken aan het uithalen was, ze was naar eigen vertellen gewoon van de Chinese ladder gegleden. Mijn antwoord was : "Maar Lieneke toch, hoe kan je nu op je voorhoofd vallen door van de Chinese ladder te glijden... want daar hang je toch met je handen aan en als je eraf glijdt kom je op je voeten terecht, trouwens die ladder is helemaal niet hoog... " En het antwoord was... : Maar neen mama, ik deed de Chinese ladder met mijn voeten aan de sporten en met mijn handen naar beneden... en ben er zo van af gevallen, pats op mijn voorhoofd..." En dat zijn dan geen apestreken zeker...

zondag 25 januari

Dag allemaal, zondagnamiddag en het is lang geleden dat het hier nog zo rustig geweest is : we hebben kunnen werken en kunnen uitrusten. Dus, het werd een goed weekend, mede ook omdat de start vrijdagnamiddag ook al goed was. Ik had oudercontact in het kinderdagverblijf van Elisa... en moeder mocht weer heel blij weggaan : de juffrouw, die trouwens echt wel een heel goeie is, een Chileense... nog maar eens (die politieke vluchtelingen van onder Pinochet hebben toch wel een heel goeie generatie pedagogen meegebracht want zo ken ik ondertussen al drie prachtexemplaren van kleuterjuffrou-

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee (3)

wen, alledrie Chileense)... die juffrouw dus was een en al lof over Elisa : vlot, solidair, babbelgatje, goeie werker, creatief... al wat ge maar wilt. Ge kunt u wel voorstellen dat ik heel blij was... We kregen ook al haar werkjes mee en het was een plezier om te zien. Blijkbaar doen ze elke week een experiment en moeten ze op voorhand bedenken wat het resultaat zou zijn... Een keer zouden ze eiwit kloppen en ze moesten op voorhand zeggen wat het resultaat zou zijn. En Elisa antwoordde... : "Het verandert in mijn mama..." Als ik tijd heb, bakken we immers soms tezamen een taart en moet er eiwit geklopt worden... De associatie was dus gelegd...

Ons Lieneke haar builen zijn genezen... en ze zit nu helemaal in een "waarom-periode"... en ik moet eerlijk zeggen dat zij het langst volhoudt ... met altijd maar verder "waarom" te vragen. We reden vorige week uit Zambia weg ... langs de oude vuilnisbelt die nog altijd niet helemaal opgeruimd is... Daar staan nu verschillende krotwoningsskes van mensen die stukjes grond ingenomen hebben en daar een en ander in mekaar steken om te wonen. Zo is er een gezin met wel vijf-zes kleine kinderen dat in een kleine wagon slaapt en kookt in een oude helemaal verroeste bus van de politie... Lieneke vroeg wat die mensen daar deden... en ik antwoordde dat dat hun huis was...

"Waarom wonen zij in een auto die helemaal kapot is ?"

"Omdat ze geen huis hebben"

"En waarom hebben ze geen huis ?"

"Omdat ze geen geld hebben om er een te bouwen"

"En waarom hebben ze geen geld ?"

"Omdat die papa voorzeker geen werk heeft"

"En waom heeft die papa geen werk ?"

"Omdat hij niet veel gestudeerd heeft en niet veel geleerd heeft en niemand hem werk wil geven"

"En waarom is hij niet naar school gegaan ?"

"Omdat hij al vroeg moest meehelpen om centjes te verdienen met zijn papa en mama"

"En waarom moest hij al van zo vroeg werken en kon hij niet naar school gaan ?"

"Omdat zijn papa en zijn mama ook arm waren"

"En waarom waren zijn papa en mama ook

arm... ?

...

Kunt ge u mijn wanhoop voorstellen ? Hoe kan ik nu aan dat kind uitleggen dat die mensen geen gelijke kansen kregen als wij, en haar uitleggen dat de wereld toch maar heel onrechtvaardig in mekaar zit, en zeggen dat ze dankbaar moet zijn omdat zij wel naar school kan gaan... Het werd een klein lesje in "ontwikkelingssamenwerking" maar ik was verbaasd van mezelf dat ik het maar zo goed, of liever zo slecht kon uitleggen... want eigenlijk is geen enkele uitleg klaar en duidelijk genoeg voor een kind om zoveel ongelijkheid te snappen...

Voilà... nog wat huishoudelijk werk en nog wat herhalen voor morgenvroeg , proef om 7.00 uur : negociatie en conflictbeheersing... Wat nog allemaal, zult ge voorzeker denken... Ik word nen expert... in theorie althans...

zondag 8 februari

Dag allemaal,
zondagavond, 20 u, de kindjes zitten allemaal in bed, het eten staat klaar voor morgen, de tafel is gedekt, de boekentasjes staan klaar, de schoenen zijn gepoetst, de kleren liggen klaar. Saulo is naar Cuenca sinds gisterenavond tot morgenvroeg. Het werd dus een "eenzame" zondag... De gastjes zijn flink geweest en hebben goed gespeeld : ze zijn in hun "kookperiode"... Amelie was een beetje lastig omdat ik gisteren en eergisteren een andere soort melk gegeven had, bij gebrek aan andere, en blijkbaar verdroeg ze die niet goed. Toen ik die proefde, kon ik niets anders dan haar gelijk geven. Normaal dat ze vol met boerkes zat... Ge zoudt er van niet minder een indigestie aan overhouden... Vandaag kreeg ze weer het normale eten, en ze heeft vanalles naar binnen gesloeberd. Tussendoor heb ik geprobeerd om een beetje te studeren : vrijdag hebben we namelijk twee proeven : communicatie waar we in groep een gezondheidscampagne, die strategisch uitgebouwd is, moeten voorstellen en analyseren. Ik ben dat groepswerk echt grondig beu, en heb het vorige week ook gezegd toen een prof ons weer voor een an-

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee (4)

der vak, epidemiologie, dat groepswerk voorstelde. Ze hebben het blijkbaar begrepen en we nu mogen het toch individueel doen... Eén van de vier medestudenten die depressief is, en ons nu echt begint te chanteren, doet helemaal niets... een andere doet alleen maar wat gezegd wordt en denkt helemaal niet mee, en nog een andere doet vanalles, maar heel onsamenhangend en helemaal niet grondig. Vorige vrijdag nog hadden we het afsluiten van een casus en ik was de enige die een engels artikel over het onderwerp, eigenlijk het enige goeie artikel erover, gelezen had en ook samengevat had... De andere hadden het artikel wel, maar lieten het inlezen en vertalen met de computertolk: die vertaling trok op niets, zodat ze ook helemaal niets van de tekst verstonden... Dus, de les trok ook op niets... en op het einde zei de prof : "Het is de bedoeling om in deze lessen goed voorbereid te komen en te discussieren over wat al gelezen en begrepen is... maar als er maar een van de vier iets voorbereid heeft, dan is het moeilijk om een goeie les te maken..." Nu goed, ik blijf de weken aftellen... Nu eerst nog vijf weken om de vierde module en tegelijkertijd het eerste jaar, af te sluiten. Daarna mag ik weer voor een maand of drie naar Pomasqui en daarna nog 18 weken les... in de donderdag-vrijdag-zaterdagmodule... en dan nog de thesis... Ik verlang al zo tot alles voorbij is, want ik heb toch echt veel aangener jaren dan deze twee gehad... Ik verlang ook om weer eens tijd te hebben voor iets anders dan alleen maar het werk en het huishouden, dat het er zelfs nu en dan moet bij inschieten... Ik heb geen tijd om lekker te koken of een goei dessertje te maken, of om kleren te herstellen of om inkopen te doen.... Alles moet rap-rap gaan... Ik voel me dikwijls schuldig tegenover de gastjes... maar van de momentjes met hen hebben we allemaal dubbel en dik genoten... We waren allemaal zo ontspannen en tevreden. Nu, we weten dat er een einde aan komt en dat het daarna wel zijn nut zal opbrengen... De proffen beginnen compassie met mij te krijgen omdat ik aan de ene kant zoveel tijd verlies in de lessen en aan de andere kant geen minuut tijd over heb... : de ontspanning blijft voorlopig beperkt tot zes

en een half tot zeven uur slapen per dag en dat is het dan ook weer... Maar de proffen helpen me goed en ik krijg van hen al veel artikels en informatie over wat mijn thesisonderwerp zal worden...

Nog twee keer slapen... en het is de verjaardag van Lieneke... Ze telt de dagen af... en dit weekend heeft ze met Sarah uitnodigingen zitten tekenen voor moeder Olga en haar nichtjes die dinsdagavond een stukske taart komen eten. Elisa heeft maandag een goeie proef afgelegd om ook te mogen starten in de tweede kleuterklas Martim Cerere. En ons Amelie... die moet nog geen proefwerk doen... Die tatert en lacht dat het een lieve lust is... en trekt zich van niets iets aan... Ik denk er serieus aan om als inleidend dankwoordje van mijn thesis te schrijven : "Met dank aan Amelie, die mij telkens opnieuw alles deed relativeren en de echte waarde van alle dingen liet zien op elk moment"...

maandag 23 februari onder de titel " en we zijn ne keer naar Papallacta geweest "

EWEL we zijn inderdaad ne keer naar Papallacta geweest... maar het was niet het verwachte rustige uitstapje .

Saulo had deze morgen al geen goesting om te gaan. De eigenlijke reden was dat hij moe was na al drie nachten optreden en weinig slapen en de zenuwen voor de grote programma's die hij aan het organiseren is voor volgende week. Maar goed... hij legde bij en we vertrokken... naar Papallacta...

We zijn er geraakt... maar precies had heel Quito hetzelfde gedacht... : er was een nooit geziene file aan de ingang van die anders zo rustige en ruime en propere baden... We zijn toch binnen geraakt... maar eigenlijk waren we beter ergens elders naartoe geweest... De verkleedhokjes waren vuil..., het rook er naar..., en in het water kon je geen meterke zwemmen zonder tegen iemand anders aan te botsen... Maar goed, we hebben met de gastjes duik-en-springoefeningen gedaan... en ook ons Amelie mocht van haar eerste zwembeurt genieten... en ze kreeg bekijks van iedereen met hare grote zonhoed op en haar geel badpakske met groene bloemkes . Ze heeft gesparteld dat het een lieve lust was... Ik heb vooral ge-

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee (5)

noten van de zon,... en als gevolg daarvan "geniet" ik nu van een gloeiend gezicht en schoulers... Na een goed uurke hielden we het voor bekeken,

In een uurtje zijn we thuis..., dachten we.

Na ongeveer 10 kilometer rijden botsten vlak voor ons twee auto's tegen elkaar te pletter... : Gevolg : drie heel zwaar gewonden en vier matig gewonden en nog een vijftal lichtgewonden . Het was eerst een warboel, want er arriveerden veel mensen, die ook terugkeerden naar Quito en we zaten heel ver in de paramo (in het schoon Vlaams, ver te velde van alles). Geroep en getier alom: de mensen kwamen bloedend uit hun auto's gekropen... en diegenen die eruit geraakten waren uiteindelijk de beste... Alles was, naar onze eerste indruk, in het chinees te doen, maar het bleek na enige tijd om de ambassadeur van Japan en zijn familie te gaan, die tegen een auto met chinezen en ecuadoranen botste... Ik trachtte het hoofd koel te houden en orde te scheppen... en eerlijk gezegd, het is goed gelukt ook. We konden geen ambulances bellen want van waar we waren vertrok geen gsm-signaal, dus is iemand gaan bellen in het eerstvolgende dorp, zodat de eerste ambulance na ongeveer een half uur er was. De goeie ambulances van het rode kruis en van de stadsdienst van Quito hadden 45 minuten nodig. Maar ondertussen hadden we al min of meer orde kunnen scheppen en in alle geval getracht mensen te immobiliseren en de zwaarst gekwetsten te controleren, want er was niets anders te doen. Den ambassadeur kregen we niet uit de auto, tot de brandweer na ongeveer een uur toekwam. Hij was bewusteloos door het bloedverlies door een open bovenbeenfractuur en door de pijn. Ik stak nog een serum en hij kon vertrekken met de ambulance. Alles was in het engels te doen. Gelukkig was zijn vrouw heel rationeel zolang het nodig was en toen uiteindelijk iedereen in de ambulances weg kon, vroeg ze nog mijn telefoonnummer... en ze viel flauw... Nu, het was dus een grote ravage, maar gelukkig zonder dodelijke slachtoffers tot nu toe. De dochter van die ambassadeur was er het ergst aan toe met hoogst waarschijnlijk een schedel-

fractuur. Maar wat we konden doen, hebben we goed gedaan, met kartons en met de hulp van gewone mensen, zonder de geaccidenteerden nog erger letsels te berokkenen dan die ze al hadden. De mannen van de ambulances, goeie paramedici, want dat mag ook eens gezegd worden, bedankten me nog en ze vertrokken naar Quito.

...

Goed dus, we zijn ne keer naar Papallacta geweest, en we zullen het niet rap vergeten... We werden weer eens met onze neus op de feiten gedrukt...

woensdag 25 februari

Vandaag een goeie en drukke en mooie dag gehad : 3 goeie lessen elk van twee uur, o.a. sociologie van een heel goeie en overtuigende prof, daarna enkele uren gestudeerd op den unief, en daarna nog een toer in Quito : eerst naar het ziekenhuis naar mijn japaners om te zien hoe het was, en ik was blij om te horen dat praktisch alles om reversebele letsels gaat. Alleen de dochter van de ambassadeur heeft het gezicht in een oog verloren. Maar voor de rest ging het vooral om breuken en snijwonden die met tijd en raad goed zullen genezen.

Thuisgekomen en om 18.00 uur mijn middagmaal gegeten, en het heeft gesmaakt : courgette uit den eigen hof in de oven, opgevuld met gehakt en met rijst erbij, nog twee Belgen goed verder geholpen met een medisch probleem, nog een abces geopend hier bij iemand van Zambiza, nog tien potten pruimenconfituur gemaakt met pruimkes die Saulo meebracht van Ambato en die ik gisteren al op suiker zette... en ze is heel lekker... en nu nog op den computer nog een en ander opzoeken in internet en nog de papieren klaarmaken in verband met het verslag van het eerste jaar maestria om morgen op de post te kunnen doen..., of overmorgen ten laatste...

Het is nu 22.14 en we zullen die post nog afwerken en dan een tukske proberen te doen.

Vorige nacht niet goed geslapen want Amelie

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee (6)

heeft diarree, voorzeker opgedaan in onze fameuze uitstap naar Papallacta, en ze had blijkbaar serieus last van krampkes en van een beetje koorts... Maar ondertussen ben ik al met wat siroop begonnen en hopelijk gaat het vannacht beter.

Voor de rest... ik ben tevreden van mijnen dag en wilde dit jullie schrijven, zomaar.

zondag 29 februari onder de titel " in een rapte"

Allemaal een goeiedag,

Het hele weekend gestudeerd voor alle "eindexamens" van het eerste jaar. We hebben er vijf in de komende twee weken. Dit weekend was demografie aan bod want morgen hebben we proef. We kregen ook nog twee oefeningen en het was voor mij eerst nogal wat zoekwerk om de juiste gegevens op Internet te vinden. Maar het was interessant en eigenlijk ook wel plezant ook. Ik moest de bevolkingspiramides van Ecuador en van België opmaken, niet zomaar kopiëren maar wel zelf uitwerken, en die dan vergelijken... Interessant wel, en nuttig... Ik stond ervan verwonderd hoeveel 'geschiedenis' we terugvinden in zo'n piramide. En voor België zijn de effecten van de tweede wereldoorlog toch echt wel fulminant, eerst wat doden betreft vooral onder de mannen, en daarna een babyboom met een tweede boom zo'n 20-25 jaar later...Ik stuur het voor de geïnteresseerden eens mee op..., weliswaar in 't Engels en in 't Spaans, maar ge zult het wel verstaan...

ook hier weer: de tekst kan je aanvragen via edebrall@skynet.be of downloaden van <http://users.pandora.be/koen.vaneygen1/VOGEL/piramide.doc>

Om maar te zeggen dat ik blij ben met mijn resultaat. We leerden o.a. ook de levensverwachting te berekenen, voor elke leeftijdsgroep afzonderlijk.

Voor de rest..., niet veel nieuws, eigenlijk wel veel nieuws, maar geen tijd om alles op te schrijven. De komende weken worden dus keihard blokken en goed organiseren, want ook voor Saulo is het hard werken. Volgend

weekend begint hun tournee met die Boliviaanse groep.

Zijn verjaardag is rustig en goed verlopen: ik maakte een lekker vissausje klaar met zeevruchten en frietjes en salade, en daarna was er ananastaart: die eet Saulo het liefst. Moeder Olga en vader Alfonso waren er ook. Alles was op... en iedereen was tevreden...

Vorige vrijdag ben ik in de namiddag naar Pomasqui gegaan om samen met het personeel van het dagcentrum na te denken over de volgende praktische module: en het werd een heel goeie en productieve vergadering... Ik voel me altijd toch zo blij als ik naar ginder mag gaan... want met mijn compagnons van de maestria... daar ben ik het toch wel helemaal beu. Maar ik zal jullie de details hierover wel besparen. Beter alleen maar over het mooie schrijven nu... Het is toch plezant om mensen-vrienden te hebben die allemaal aan dezelfde koord trekken en vooruit willen en mee helpen nadenken... We hadden het over alle mogelijke oorzaken die in onze context inspelen op de levenskwaliteit van kinderen met een handicap: er kwam vanalles uit. We maakten een mooi schema op en daarna zochten we de weg die voor mij het meest begaanbaar is om die levenskwaliteit te verbeteren: De culturele factoren zijn toch wel de belangrijkste, maar die spelen zowel bij de gewone mensen als bij het personeel van de gezondheidsdiensten en dus zullen we op die twee factoren trachten te werken. Ik zal in het begin van die volgende module trachten een samenvattingartikel te schrijven over mijn eerste stagewerk, en dat vertalen voor jullie. Daarna mag ik ook nog een tijdje studeren over revalidatie in de eerstelijnsgezondheidszorg en moet ik er ook een werk over schrijven. En ondertussen beginnen we met de ouders van kinderen met een handicap een soort van volkstelling in en rond Pomasqui te doen om na te gaan hoeveel mensen met een handicap er eigenlijk zijn. Mijn vaststelling dat de gegevens van de Nationale Raad voor mensen met een handicap helemaal niet juist zijn blijft bestaan: het aantal klopt niet, de diagnose klopt niet en er is geen zicht op de diensten die ze daarbij zouden ontvangen. Het wordt dus een diepgaande enquête, die tegelijkertijd het begin van ons sensibiliseringswerk zal zijn... Er wachten mij dus nog bergen werk...

Indrukken uit Ecuador (3)

(in de vorige twee nummers kwam Karen Depoortere uit Leuven aan bod : vorig jaar februari tot april was zij in Zambiza en Pomasqui en noteerde voor ons enkele indrukken van haar verblijf en haar contact met Taporí. Hierna een laatste stukje)

Enkele dagen ging ik de hele dag op stap met Inge, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, van hier naar daar. Voor Inge blijkt dit een doorsnee dag te zijn, ik had 's middags al het gevoel een hele dagtaak achter de rug te hebben! Hoe ze het volhoudt, weet ik niet (bovendien was ze ook nog zwanger). Even meelesen?

De afspraak is gemaakt voor woensdagmorgen. Ik word rond half 8 uitbundig begroet door Sarah, Lien en Elisa die zich aan het klaarmaken zijn. Het ontbijt is dan al achter de kiezen. We vertrekken met de 3 meisjes. Eerste stop is de school van Sarah, nog wat meer naar het noorden van Quito. Daarna rijden we terug richting modern Quito om Lien en Elisa af te zetten aan het kinderdagverblijf. Onderweg zingen we Vlaamse liedjes. Nog een kus en knuffel en tot vanavond.

Nu kunnen de echte boodschappen beginnen. Volgende halte is de bank, altijd goed voor een half uur (minstens) ergernis en wachten. Een bank in Ecuador is een voorbeeld van bureaucratie en paperasserij. Eerst een papiertje invullen om je eigen geld op je eigen rekening te zetten (!), dan een volgend papiertje om over te schrijven van je zicht naar je eigen spaarrekening, dan in de rij aanschuiven tot één van de bankbediendes je, meestal onvriendelijk, te woord wil staan. Inge moet ook overal en altijd haar paspoort laten zien. Als je dan pech hebt, moet jouw bediende ook nog even iets aan de baas gaan vragen... Efficiëntie? En zo zijn we al meteen een dik half uur kwijt.

Daarna springen we terug in de auto naar het Eugenio Espejo-ziekenhuis in het centrum van de stad. Hier gaan we medicijnen afgeven aan een bevriende dokter, die spijtig nog niet toegekomen is.

In dezelfde buurt gaan we ook nog heel wat karton ophalen in een klein winkeltje met schoolgerief dat gerund wordt door familie van dokter Natalia. Ze willen het geven aan het recyclageproject van Taporí, maar we moeten het wel zelf gaan ophalen. Geen sinecure in het drukke verkeer met z'n vele

eenrichtingsstraten.

Volgende stop is bij een neuroloog, om een afspraak te maken voor één van de kinderen van Pomasqui. Als ze zelf naar Quito moeten komen om dit te doen, brengt dit weer extra kosten en zorgen met zich mee, dus springt Inge zelf snel even binnen. Twee drukke agenda's worden samengelegd, er wordt besproken welke onderzoeken nodig zijn. 4de stop succesvol afgewerkt.

Vaste halte op de woensdagse boodschappenronde is de Camari. Dit is een winkel waar men aan eerlijke handel doet, een beetje te vergelijken met onze wereldwinkels, maar dan alleen met Ecuadoraanse producten. De winkel betaalt een eerlijke prijs aan de producent, waardoor de producten misschien wel iets duurder zijn voor de klant, maar ook lekkerder. We kopen er fruit (pitijayas), groenten, vlees (lekkere ham), maar ook allerlei graanproducten (gezonde koekjes en snoeperijen). Aan de andere kant is er ook een deel voorzien voor artesánias, met mooie cadeautjes en kaartjes. Naast de Camari is er een kaaswinkel, met verschillende Europese kaassoorten, maar gemaakt in de Ecuadoraanse sierra, door een NGO met een Italiaanse pater die alle recepten bij zich had. Lekker en gezond! Met een koekje, een bus appelsiensap en twee rietjes rijden we weer verder.

We dwarsen opnieuw de stad in de breedte om aan de Belgische ambassade uit te komen, ook al zo'n vaste halte. We worden vriendelijk ontvangen door Greta en de kanselier. Inge haalt haar post op en de nieuwe paspoorten van de meisjes.

Ondertussen is het middag en hebben we iets lekkers verdiend om te eten. We gaan naar de Fruteria Montserrate voor een gezonde maaltijd: trucha (forel) met een slaatje en als dessert (het zag er zo goed uit dat we er niet aan konden weerstaan) een heerlijke bandeja de frutas, een bord met wel 8 verschillende soorten fruit: zalig gewoon!!

Rond half 2 rijden we door naar Pomasqui, waar Felicita al zit te wachten met het

Indrukken uit Ecuador (3)

lijstje afspraken. Maar vooraleer de consultatie om 3 uur kan beginnen heeft Inge zeker nog een afspraak met één van de andere Taporisten: enkele medische vragen overlopen met Natalia, een korte bespreking over de evolutie van een kindje met Luz, de psychologe, señora Isabel, de conciërge, komt een probleemje melden, Carmita komt de cheques om het personeel uit te betalen laten tekenen, ... altijd is er wel iets of iemand die om aandacht vraagt. Dan begint de consultatie met veel tijd en aandacht voor elke patiënt, hoe groot of klein het probleem ook is. Het zijn lange dagen, met verhalen waar je soms moedeloos van wordt. Niet alles lukt, maar samen met de patiënten probeert Inge steeds het goede en het positieve te zien.

Rond half 7 rijden we terug naar huis in Zambiza, met een tussenstop aan de bakker voor lekkere, verse croissants. Sarah, Lien en Elisa staan al te wachten en springen in de armen van hun mama. Alle drie hebben ze heel wat te vertellen, en mama heeft maar twee oren. Ondertussen heeft Saulo gekookt en wordt er gegeten. Iedereen die zich op dat moment in huis bevindt, mag mee aanschuiven. Van gastvrijheid gesproken!!! Het eten wordt af en toe wel eens onderbroken door een telefoontje of door een dringende patiënt uit Zambiza. Na het eten worden de kinderen in bed gestopt, de afwas gedaan, nog wat was wordt opgeplooid en misschien, heel misschien is er dan nog tijd om wat rustig samen te zitten, of om iets te lezen, of ... Ik schreef het al, hoe Inge het volhoudt, weet ik niet... zit het in de lucht of in het water?... is het de voldoening in haar werk?... zit het in de muziek van Saulo?... of in de levenslust van Sarah, Lien en Elisa (en de netgeboren baby)?... zit het in haar wil en doorzettingsvermogen om onze wereld voor iedereen mooier, beter en rechtvaardiger te maken?... zit het in haar West-Vlaamse koppigheid en werk-

kracht?... Of is het een combinatie van dit alles? Ik weet het niet, maar het verdient zeker onze bewondering. Bovendien is iedereen, tussen alle werkdrukke door, steeds welkom bij Inge en Saulo thuis. De deur staat altijd open, er is altijd plaats aan tafel, er wordt tijd gemaakt om bij te praten. Ik voelde mij direct thuis, dus voor alles en nog veel meer: DANK JULIE WEL !!!

Studeren Maar ...

De laatste nummers van de Vogel van Papier draaiden nogal vaak rond dat onderwerp.....

De 'maestria en salud publica' heeft van Inge nogal wat energie en moed gevraagd maar 'het loont'. Het eerste jaar wordt eind deze maand afgesloten.

We laten Inge zelf aan het woord.

Quito, 20 februari 2004

Het eerste jaar van de opleiding Volksgezondheidszorg die ik volg aan de Katholieke Universiteit van Quito, is bijna voorbij. Daarover wil ik u verslag uitbrengen.

De opleiding voldoet inhoudelijk volledig aan mijn verwachtingen en er worden hoge eisen gesteld. De opvolging vanuit het Tropisch Instituut van Antwerpen is continu: de kwaliteit van het postgraduaat is verzekerd.

Het ons voorgestelde model "organisatie van de gezondheidsdiensten" is gebaseerd op principes als participatie, gelijkheid, solidariteit en autonomie en beoogt een aanzet tot structurele veranderingen binnen de falende gezondheidszorg in Ecuador.

Het eerste jaar omvatte vier modules waarvan ik de eerste drie reeds met goed gevolg afwerkte. De vierde module eindigt binnen drie weken. Onmiddellijk daarna starten we met het tweede jaar van de opleiding.

Inhoudelijk omvatten de eerste vier modules volgende onderwerpen :

- Module 1: Conceptueel kader, basisprincipes en terminologie van de Volksgezondheidszorg (8 weken).
- Module 2: Analyse van de eerstelijnsgezondheidszorg (9 weken).
- Module 3 : Praktische studie : Analyse van het Centro de Salud Integral Tapori als eerstelijnsgezondheidsdienst (12 weken).
- Module 4: Analyse van de tweede lijn en systeemanalyse van de twee niveaus (16 weken).

Het tweede studiejaar omvat nog modules vijf en zes . De eerste is opnieuw een praktische module en ze duurt 16 weken. Het vertrekpunt is de al beschreven problematiek rond de zorg voor chronische patiënten in Pomasqui om dan in samenwerking met de andere gezondheidsdiensten van het dorp te zoeken naar mogelijke oplossingen en te beginnen met de uitwerking ervan.

Studeren Maar ...

In de zesde module worden gedurende 18 weken de gezondheidsdiensten binnen de nationale politieke situatie onderzocht. We onderzoeken gedurende twee weken ook ter plekke een goed functionerende gezondheidsorganisatie in een ander land van Latijns-Amerika, hoogst waarschijnlijk wordt dat Costa Rica.

Daarna moet de thesis, waarvan het protocol in de vierde module werd uitgeschreven, afgewerkt worden. Mijn thesis heeft als onderwerp "De organisatie van kwaliteitsvolle geïntegreerde eerstelijnsgezondheidsdiensten voor mensen met een chronisch gezondheidsprobleem, meer bepaald de mensen met een handicap". Het is een moeilijk en weinig bestudeerd maar tegelijkertijd ook frequent en schrijnend probleem in Ecuador met ernstige gevolgen op sociaal en economisch vlak, zowel op individueel als op gemeenschappelijk vlak: .....

Na de studies wil ik mij volledig blijven inzetten binnen de eerstelijnsgezondheidszorg, zowel als arts, als in de organisatie van die diensten. Daarbij gaat mijn speciale aandacht naar uitgesloten groepen: de mensen met een handicap en families die in extreme armoede leven.

Ik wil de gezondheidszorg in Pomasqui verder helpen uitbouwen tot een kwaliteitsvol pilootproject waar de noden van de mensen bepalen welke gezondheidsdiensten er moeten uitgebouwd worden.

Door de uitbouw van een gemeenschappelijk verzekeringssysteem kunnen alle tot nu toe versnipperde diensten geïntegreerd worden in een goed functionerend en kwaliteitsvol netwerk met een goed referentiekader en waar participatie van alle bevolkingsgroepen een middel tot waardige ontwikkeling is.

Daarnaast zou ook een onderwijsluik uitgebouwd worden samen met de Katholieke Universiteit van Quito waar huisartsen in opleiding stage kunnen lopen. Het contractuele kader van dit project is nog niet uitgewerkt maar contacten met enkele Ecuadoraanse en internationale organisaties worden gelegd.

De opgedane kennis zal erna dagelijks ten dienste gesteld worden van de mensen voor wie een goede gezondheid en kwaliteitsvol leven tot nu toe een verre en moeilijk bereikbare droom is.

Ook via deze weg zeg ik : "van harte bedankt aan de vele mensen die het mij mogelijk hebben gemaakt die studies te volgen!"

Inge

Vragen of opmerkingen bij

De ouders van Inge:
Etienne en Brigitte Debrouwere-Allegaert
Olmenlaan 30
8560 Moorsele

Telefoon&fax: (056) 41 43 68
NIEUW EMAIL ADRES
E-mail: edebrall@skynet.be

HOE INGE CONTACTEREN ?

BRIEVEN/ZENDINGEN onder gesloten omslag mogen nog altijd met de frankering van Belgisch posttarief verstuurd worden **via de ambassade**. Pakjes worden **niet** meer aanvaard.

Inge Debrouwere- Saulo Diaz
Ambabel Quito Ecuador
c/o Minbuza A.43
Karmelietenstraat 19
1000 Brussel

Telefoon/Fax/Email
Tel en Fax 00 59 32 288 62 29
Email: debringe@ecnet.ec

Websites:

<http://www.ecuador.org/news.htm>
<http://home.tiscali.be/heleen.soetkin>

FINANCIËLE STEUN

Met fiscaal attest

(vanaf 30€, verspreid over één of meer giften in hetzelfde jaar) :

– Via **Kontinenten**:

000-0718676-03
Doorniksesteenweg 149
8500 Kortrijk

Vermelding: Inge Debrouwere Ecuador
(Kontinenten stort het volledige bedrag door)

Zonder fiscaal attest :

083-2520839-06
Inge Debrouwere
Moorsele

Vermelding: Project Tapori

Een doordenkertje dat past bij deze tijd van het jaar

**No es pobre
el pobre
ni rico
el rico**

We houden het bewust bij het Spaans.

U kunt het 'met stijl' vertalen, u kunt het ook met spreekwoorden, gezegden omzetten, u kan het bevestigen of illustreren met anekdotes of met verhalen.....

Werkt de inspiratie? U mag het doorsturen naar edebrall@skynet.be. We nemen over in het volgende nummer van de Vogel van Papier.

**Nederlands in Ecuador – heel even
“Welbedankt”**

"Onze Sarah en enkele vriendjes van de Nederlandse school gebruiken elke week het schoolmateriaal dat we via Fries Verschaete gratis kregen van Dhr. Filip Van Emelen, bij de uitgeverij Van In. De werkschriftjes zijn heel aangenaam bij het leren... in het Nederlands... Dankjewel voor dit geschenk."